

# LIBRIS

We know  
books

GHIDURI TURISTICE

# BUDAPESTA

GHID  
DE BUZUNAR



enciclopedia rao



**UNIVERSITY OF**  
O CARTE DORLING KINDERSLEY  
Londra, New York, Melbourne, München, Delhi  
Prima ediție publicată în Marea Britanie în 2007  
de Dorling Kindersley Limited  
80 Strand, Londra WC2R 0RJ, A Penguin Company  
www.dk.com

EDITORI DE PROIECT Nicholas Bevan, Derek Hall  
EDITORI Marion Dent, Derek Hall  
DESIGNER Tony Truscott  
INDICE Michael Dent  
CERCETARE ICONOGRAFICĂ Mirco De Cct  
CARTOGRAFIE John Plumer

Conceput și produs de Redback Publishing

Copyright 2007, 2009 © Dorling Kindersley Limited, Londra  
A Penguin Company

Grupul Editorial RAO,  
str. Turda nr. 117-119, sector 1, București  
e-mail: office@raobooks.com  
www.rao.ro; www.raobooks.com

BUDAPESTA  
HARTĂ ȘI GHID DE BUZUNAR  
© Enciclopedia RAO 2009,  
pentru versiunea în limba română

Traducere din limba engleză  
LAURA PERSOIU

Orice reproducere sau preluare parțială sau integrală,  
prin orice mijloc, a acestui text și/sau a iconografiei  
cuprinse în lucrarea de față este strict interzisă,  
acestea fiind proprietatea exclusivă a editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României  
KINDERSLEY, DORLING  
Budapesta: hartă și ghid de buzunar / Dorling Kindersley;  
trad. - Laura Persoiu - București: Enciclopedia RAO, 2008  
Index

ISBN 978-973-717-327-0  
1 Persoiu, Laura (trad.)  
913(439 Budapesta)

**Informațiile din acest ghid turistic sunt verificate anual.**

S-au făcut toate eforturile pentru a oferi cititorilor informații aduse la zi.  
Totuși, anumite detalii, cum ar fi numere de telefon, program, prețuri,  
informații despre programări la muzee sau mijloace de transport ar putea  
suferi modificări. Editorul nu își poate asuma responsabilitatea pentru  
consecințele ce decurg din utilizarea acestei cărți sau a unui material din  
website-ul unei terțe părți, și nu poate garanta că toate adresele de web  
din această carte oferă informații corecte. Pentru o mai bună orientare la  
fața locului, s-au păstrat, de regulă, denumirile obiectivelor turistice și  
toponimele în limba maghiară.

ISBN 978-973-717-327-0

Tipărit în China

We know  
books



Parlamentul, cea mai mare clădire din Ungaria și simbolul Budapestei

CUPRINS  
PREZENTAREA  
BUDAPESTEI

Budapesta – Centru 4  
Emblemele Budapestei 6



Exponat din Muzeul Etnografic

BUDAPESTA  
ZONĂ CU ZONĂ

Districtul Cetății 8  
Dealul Gellért și Tabán 20  
La nord de Cetate 28  
În jurul Parlamentului 34  
Pesta – Centru 42  
Városliget 52  
Periferiile 60

Excursii de o zi 68  
INFORMAȚII  
PRACTICE

Transport 74  
Ghid de supraviețuire 76  
Indice 78  
Mulțumiri 80



Mănăstire pe Muntele Szeizsigeti

## Budapesta - Centru

Centrul include Dealul Cetății pe malul vestic al Dunării și cinci districte în Pesta, pe malul estic, legate de liniile de tramvai originale ale orașului.



**Biserica Calvinistă**  
Aproape de Dunăre, are un acoperiș multicolor impresionant (p. 30).



**Palatul Regal**  
Reconstruit în mai multe rânduri, ultima oară a fost metanos refăcut după al Doilea Război Mondial. (pp. 10-11).



**Parlamentul**  
Emblemă a Budapestei, găzduiește sesiunile Camerei Deputaților și este sediul celor mai importante birouri guvernamentale ale Ungariei (pp. 36-37).

0 metri 900



### LEGENDĂ

- Obiectiv major
- Stație de metrou
- Informații turistice
- Debarcaer

### Monumentul Libertății

Accesă statuie de femeie ridicând deasupra capului laurii victoriei se află într-un parc pe Dealul Gellért (p. 22).



**Strada Váci Această** stradă este centru bancar, dar și un loc al magazinelor de suveniruri, al cafenelelor și cluburilor. (pp. 44-45).



**Monumentul Mileniului**  
Comemorează Sărbătorile Mileniului care au avut loc în Ungaria din 1896, a fost terminat în 1929 (pp. 54-55).



## Emblemele Budapestei

Eleganța capitală a Ungariei este un oraș bogat în monumente istorice, printre care Palatul Gresham în stil secesionist, biserica neogotică Mátyás, Parlamentul neoclasic, Muzeul Național Maghiar, catedrala Sf. Ștefan și patru băi turcești.

### Băi și izvoare termale

#### Hotelul și Băile Gellert

Cele mai bune băi termale din Budapesta sunt în piscinele interioare și exterioare ale complexului acestui hotel legendar (pp. 24-25).

#### Băile Királi

Din piscina octogonală aflată sub sala centrală acoperită de o cupolă radiază bazine mici, camere cu aburi și saune (p. 32).

#### Băile Lukács

Aceste celebre băi turcești termale sunt amplasate într-un complex neoclasic (p. 23).

#### Băile Rudas

Renunțata baie turcească își păstrează cupola otomană și piscina octogonală (p. 23).

#### Băile Széchenyi

Clădirea neobaroc are cinci mai adânci și fierbinți băi ale Budapestei, plus trei piscine în aer liber (p. 56).



Băile Széchenyi, cel mai mare complex de băi din Europa

### Muzee și galerii

#### Muzeul de Istorie a Budapestei

Superbe expoziții înfățișând istoria orașului, din timpurile romane și până în prezent (p. 10).

#### Muzeul Etnografic

Peste 170 000 de artefacte ale culturii populare din Ungaria și



Galeria Națională Maghiară obiecte primitive din lume (p. 38).

#### Galeria Națională Maghiară

Șase expoziții permanente din Palatul Regal prezintă cea mai valoroasă colecție de artă maghiară din lume (p. 11).

### Muzeul Național Maghiar

Un tezaur de exponate și artefacte din fiecare perioadă din istoria zbucimată a Ungariei (p. 48).

#### Muzeul de Artă

O colecție magnifică de obiecte de artă, datând din 1870, sunt găzduite în această clădire neoclasică (p. 56).

### Palate și clădiri istorice

#### Palatul Gresham

Arhitectura distinctă și interioarele acestui palat Secession au stârnit laude și controverse de la terminarea lui în 1907 (p. 39).

#### Academia Maghiară de Științe

O clădire superbă renesanțistă cu cărți academice și statui de Miklós Eszós (pp. 36-70).

#### Parlamentul

Văzută de peste Dunăre, fațada lui reprezintă una dintre cele mai magnifice priveliști ale Budapestei. Camerele nenumărate cuprind multe comori (pp. 36-37).



Friză de pe Palatul Sándor

#### Palatul Sándor

Această grandioasă clădire neoclasică este reședința oficială a președintelui Ungariei (p. 12).

#### Opera de Stat

Cel mai bun mod de a vedea această clădire sublimă este participarea la unul dintre spectacolele sale (p. 40).



Interiorul bizantin-maur al Marii Sinagogi

### Lăcașuri de cult

#### Marea Sinagogă

Cea mai mare sinagogă din Europa a fost construită între 1854-1859 într-un stil bizantin-maur (p. 47).

#### Biserica Parohială Centrală

Această biserică este cea mai veche clădire din Budapesta (1046), dar reconstruită parțial mai târziu în stil baroc (p. 44).

#### Biserica Mátyás

Biserica unde erau încoronati regii maghiari este la fel de impresionantă de la depărtare ca și de aproape (pp. 16-17).

#### Biserica din Stâncă

Construită în 1926 într-o peșteră sacră, planul ei a avut ca model altarul de la Lourdes (p. 22).

#### Catedrala Sf. Ștefan

Domul ei înalt de 96 de metri este vizibil de oriunde din Budapesta. Cea mai bizară relictă a orașului (antebratul munitificat al regelui István) se găsește aici (p. 40).



## DISTRICTUL CETĂȚII

Orașul Buda s-a dezvoltat în jurul unei cetăți din secolul XIII construită pe un deal, 60 de metri deasupra Dunării. Devastată de turci în secolul XVII, Buda a fost readusă la gloria din trecut de către Habsburgi în secolul XVIII. La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, vechea primărie fusese aproape distrusă și Palatul Regal mistuit de foc. Amândouă au fost reconstruite.

### DINTR-O PRIVIRE

#### Biserici

- Biserica Sf. Maria Magdalena **17**
- Biserica Mátyás pp. 16-17 **11**

#### Muzee și galerii

- Muzeul de Istorie a Budapestei **1**
- Muzeul farmaciei Vulturul de Aur **8**

#### Casa Vinurilor Maghiare **10**

- Galeria Națională Maghiară **4**

#### Lăbîrîntul Castelului Buda **21**

- Muzeul de Istorie Militară **19**
- Biblioteca Națională Széchenyi **2**

#### Străzi și piețe istorice

- Piața András Hess **16**
- Piața Sfânta Treime **9**
- Strada Lorzilor **20**
- Strada Mihály Táncsics **15**
- Piața Paradei **5**
- Strada Parlamentului **18**
- Piața Poarta Viena **16**

#### Palate, clădiri

#### și monumente istorice

- Bastionul Pescarilor **12**
- Hotel Hilton **13**
- Fântâna Mátyás **3**
- Teatrul Național de Dans **7**
- Palatul Sándor **6**

#### VEZI ȘI

\* *Viața străzii* p. 19



## Muzeul de Istorie a Budapestei 1

BUDAPESTI FORINTENI MUSEUM

**Harta B4.** Szent György tér. Deschis zilnic marți–oct.; mi.–luni nov.–febr. Taxă de intrare.

În timpul reconstrucțiilor după al Doilea Război Mondial, camere din Evul Mediu au fost descoperite în pivnița Palatului Regal. Expoziția Buda Medievală conține arme, sigilii, plăci de ceramică, o mică celulă de închisoare și o capelă. Budapesta în Evul Mediu arată cum a evoluat din timpurile romane până în anii 1200, cu ziduri de apărare, grădini, o temniță și statul gotic. Budapesta în Timpurile Moderne urmărește istoria orașului de la 1686 până astăzi.

## Biblioteca Națională Széchenyi 2

NEMZETI SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

**Harta B4.** Szent György tér. Deschis marți–sb. Intrare liberă.

Din 1985, această colecție magnifică de cărți a fost găzduită în Palatul Regal. Printre comorile sale se află



Manuscrisul cu alfabetul Corviniani din Biblioteca Națională Széchenyi

*Corviniani*, o colecție de cărți și manuscrise foarte vechi, una dintre cele mai mari biblioteci renascentiste ale Europei. Biblioteca, fondată în 1802 și dotată cu 15 000 de cărți și 2 000 de manuscrise (de la începutul anilor 1200), cuprinde acum cinci milioane de articole. Tot ce a fost publicat în Ungaria, în maghiară, sau care are legătură cu Ungaria, este aici.



Poarta Letaului, lângă Fântâna Mátyás

## Fântâna Mátyás 3

MÁTYÁS-KUT

**Harta C4.** Palatul Regal. Această fântână bogat împobobită din curtea de nord-vest a Palatului Regal îi este dedicată lui Mátyás, marele rege din Renaștere. Designul în manieră romantică al sculpturilor de bronz se bazează pe o baladă din secolul XIX, în care regele se întâlnește cu Ilonka, o țărăncă frumoasă. Deghizat în vânzător, el stă mândru lângă prada sa. Sub coloanele din partea stângă este Galeotto Marzio, un poct al curții; tânăra Ilonka este sub coloanele din dreapta.

We know books



Galeria Națională Maghiară

## Galeria Națională Maghiară 4

MŰVÉSZETI GALÉRIA

**Harta C4.** Aripile A, B, C și D, Palatul Regal. Deschis marți–dum. Tel: 06204397326 pentru ghid în engleză. Taxă de intrare.

Înființată în 1957, Galeria Națională adăpostește o colecție vastă de artă maghiară din timpurile medievale până în secolul XX. Adunată de diverse grupuri și instituții din 1839, colecția a fost mutată în Palatul Regal în 1975. Șase expoziții permanente expun cele mai valoroase și celebre opere de artă maghiare. Cele mai celebre expozate sunt: *Vizita Fecioarei Maria la Elisabeta* (1506) de Master MS, un exemplu de artă gotică târzie maghiară; și captivantul peisaj al lui Pál Szinyei Merse, *Picnic în mai* (1873).

## Lapidarium

Sculpturi și fragmente de arhitectură descoperite în timpul reconstrucției Palatului Regal sunt expuse aici; cea mai valoroasă este o sculptură a capului regelui Béla (din cea 1200).

## Artă gotică

Fragmente de decorațiuni pentru altar, panouri pictate

și sculpturi superbe (printre care extraordinara *Fecioară din Bártfa*) se numără printre operele gotice.

## Opere renascentiste și baroc

Naturi moarte de Jakab Bogdány, portrete de Adam Mányoki, picturi de Joseph Dorfmeister și Franz Maulbertsch, și sculpturi de Philipp Straub și Georg Donner sunt printre operele maestrilor reconșuți.

## Obiecte de altar din goticul târziu

Expoziție în Sala Mare a Tronului, aceste obiecte de altar din goticul târziu, decorate minuțios cu picturi și sculpturi de influență renascentistă, datează din secolul XV și începutul secolului XVI.

## Opere din secolul XIX

Opere de Gyula Benczúr, Viktor Madarász și Mihály Munkácsy (cel mai mare artist al Ungariei) arată dezvoltarea artei istoriciste și influența impresionismului. **Opere ale secolului XX** Picturi și sculpturi din era Secession trecând prin expresionism și supraprealism până la avangardism pot fi găsite aici. Există și expozate contemporane.

**Piața Paradei 5**

DÍSZ TÉR

**Harta B4.**

Numiță după paradele militare care aveau loc aici în secolul XIX, are la capătul nordic Monumentul Honvéd (1893) onorând pe cei căzuți în revoluția din 1848. La nr. 3 (construit în 1743–1748 de József Giessler) se află Palatul Batthyány, reconstruit frecvent, dar păstrându-și fațada baroc intactă. Casele de la nr. 4–5 și nr. 11 încorporează rămășițe medievale: nr. 4 are fride pentru scaune din secolul XIII.



Palatul Batthyány din Piața Paradei cu fațada baroc originală

**Palatul Sándor 6**

SÁNDOR PALOTA

**Harta B4.** Szent György tér. Închis publicului.

Această grandioasă vilă neoclasică este împodobită cu basoreliefuli de Richárd Török, Miklós Melocco și Tamás Köressényi. Zeii grecilor de ne Olimp



*Secțiunea verticală vestică a neoclasicului Palat Sándor* decorează secțiunea verticală vestică; un conte primind titlul de cavalier apare pe secțiunea sudică; secțiunea nordică are o sculptură a Sfântului Gheorghe din 1934, de Kisfaludi Stróbl. Complet restaurată după al Doilea Război Mondial, este reședința oficială a președintelui Ungariei.

**Teatrul Național de Dans 7**

VARSZINHÁZ

**Harta B4.** Színház utca. Casa de bilere deschisă zilnic, după-amiaza. În secolul XIII, aici se afla biserica Sf. Ioan Evanghelistul, apoi o moschee, iar în 1725 călugărițele carmelite au construit aici o biserică baroc. În 1786 a fost transformată în teatru și s-a adăugat o fațadă rococo. O placă comemorează concertul lui Beethoven din 1800. Clădirea, afectată în al Doilea Război Mondial, a fost restaurată în 1978. Teatrul Național de Dans s-a mutat aici în 2001.

**Muzeul farmaciei Vulturul de Aur 8**

ARANYAS PATIKAMŰZEM

**Harta B4.** Tárnok utca. Deschis marți–dum. Intrare liberă.

De la sfârșitul secolului XVIII, o farmacie cu numele „Sub Vulturul de Aur” avea sediul

în această clădire gotică, cu interior baroc și fațadă neoclasică. Devenită muzeu din 1974, conține articole farmaceutice din epoca renașterii și a barocului.



Muzeul farmaciei Vulturul de Aur

**Piața Sfânta Treime 9**

SZENTHÁROMSÁG TÉR

**Harta B4.**

Punctul central al orașului vechi, piața își are numele de la Coloana baroc a Sfintei Treimi, sculptată de Philipp Ungleich în 1710–1713 (restaurată în 1967) pentru a aduce un omagiu celor răpuși de două epidemii de ciumă. Pedestalul este decorat cu basoreliefuli de Anton Hörgler și secțiunea centrală, cu chipuri de îngeri înconjurate de nori. Mai sus sunt statui reprezentând figuri

divine; în vârf sunt magnificele reprezentări ale Sfintei Treimi. Primăria orașului vechi, o mare clădire baroc având în vârful turnului cu ceas de forma unei cepe, a fost construită în această piață la începutul anilor 1700. Proiectată de Venerio Ceresola, încorporează rămășițele unor case medievale. În 1770–1774, au fost adăugate o aripă de est cu ferestre cu arcaadă și o balustradă de piatră cu vase rococo. Nișa din colț adăpostește o statuie de Carlo Adamini reprezentând-o pe Pallas Atena.

**Casa Vinurilor****Maghiere 10**

MAGYAR BAROK IIÁZA

**Harta B4.** Szentháromság tér. Deschis zilnic. Taxă de intrare. În acest magazin sunt reprezentate cele 22 de zone producătoare de vin din Ungaria. Deține aproape 700 de sticle de vin. Peste 55 de vinuri pot fi degustate. Scopul este de a strânge gama completă de vinuri produse în Ungaria într-un singur loc și de a crește renumele vinurilor maghiere.



Prima primărie a Budei, cu turnul cu ceas caracteristic, în Piața Sfânta Treime